

Lớp Phật Pháp Buddhaddhamma
Môn học: PĀLI PHÁP CÚ

Bài học chủ nhật 16.4.2023

X
PHẨM HÌNH CỤ
(Daṇḍavagga)

X. Phẩm Hình Cụ _ Kệ số 2 (dhp 130)

Duyên sự:

Bài kệ này đức Phật thuyết khi Ngài ngụ tại Jetavana thành Sāvatti, cũng vì câu chuyện các tỳ kheo phe lục sư.

Sau lần đó các tỳ kheo phe lục sư đánh đập các tỳ kheo phe thập thất sư để dành trú xứ, đức Phật chế định học giới *pahāradānasikkhāpadam* (pācittiya điều 74). Trong lần này thì các tỳ kheo phe lục sư không đánh mà đá tay đũa đánh các tỳ kheo phe thập thất sư. Các vị phe thập thất sư bị đũa hoăng hốt la ãm ã lên. Đức Phật nghe tiếng la bèn hỏi thị giả, thị giả trình bạch sự việc với đức Phật.

Đức Thế Tôn cho gọi tất cả tỳ kheo lại và Ngài đã chế định học giới *Talasattikasikkhāpadam*: “vị tỳ kheo nào phần nộ sân giận tỳ kheo khác rồi đá tay đũa đánh, phạm tội ung đối trị” (vin.pācittiya.điều 75)

Sau khi ban hành học giới, đức Thế Tôn dạy bảo chư tỳ kheo: “Là vị tỳ kheo thì không nên đánh đập, không nên làm hại người khác, vì người khác cũng như ta đều sợ hình cụ, người khác cũng như ta đều yêu sự sống”. Nói xong, Đức Thế Tôn thuyết lên bài kệ: “*Sabbe tasanti daṇḍassa ... na haneyya na ghātaye 'ti*”.

Cuối pháp thoại có nhiều vị đắc thánh quả.

*

Chánh văn: Sabbe tasanti daṇḍassa
sabbesaṃ jīvitaṃ piyaṃ
attānaṃ upamaṃ katvā
na haneyya na ghātaye.

(dhp 130)

*

Thích văn:

sabbesaṃ [sở thuộc cách số nhiều nam tính của phím chỉ đại từ **sabba**] của mọi loài, của tất cả, đối với mọi loài, đối với tất cả.

jīvitaṃ [chủ cách số ít của danh từ trung tính **jīvita**] sinh mạng, mạng sống.

piyaṃ [chủ cách số ít nam tính của tính từ **piya**] khả ái, đáng yêu, yêu quý.

*

Việt văn: Mọi loài sợ hình cụ
mọi loài thương mạng sống
lấy mình làm thí dụ
không đã thương, sát phạt.

(pc 130)

*

Chuyển văn:

Sabbe daṇḍassa tasanti sabbesaṃ jīvitaṃ piyaṃ attānaṃ upamaṃ katvā na haneyya na ghātaye.

Mọi loài đều sợ hình cụ, mạng sống đối với mọi loài đều đáng yêu quý, hãy lấy bản thân làm thí dụ, không nên đã thương, không nên sát phạt.

Lý giải:

Bài kệ này có ý nghĩa cũng giống như bài kệ trước (pc 129). Chỉ khác câu hai của bài kệ là “đối với mọi loài, mạng sống đều đáng quý”.

Hãy lấy mình làm thí dụ, mạng sống của ta đáng quý, ta thương sự sống, ham sống, thì chúng sanh khác cũng vậy, tất cả đều thương sự sống, ham sống, vậy thì không nên sát phạt, không nên đe dọa ai hết ./.

Tỳ khưu Tuệ Siêu biên soạn